

נקודת אור בפרשה – יתרון האדם על בעלי החיים – פרשת תזריע

נאמר בפסוק: "אשה כי תזריע וילדה זכר". **וברש"י כתב:** "אמר רבי שמלאי, כשם שיצירתו של אדם אחר כל בהמה, חיה ועוף במעשה בראשית, כך תורתו נתפרשה אחר תורת בהמה, חיה ועוף". **ובגרמא** (סנהדרין לה.) **מובא:** "תנו רבנן, אדם נברא בערב שבת, ומפני מה? שאם תזוח דעתו עליו [=אם יתגאה], אומר לו: יתוש קדמך במעשה בראשית".

כלומר, מלמדים אותנו חז"ל, שאם זוכה האדם – הוא קודם לכל, אבל אם אינו זוכה – אפילו יתוש שהוא הבריה הקטנה ביותר, קודם לו! **וכיצד יכול האדם לזכות?** – על ידי מה שאמרו חז"ל (אבות ד, ו): "כל המכבד את התורה גופו מכובד על הבריות".

ביאור: באמת האדם הוא החלוש בטבע יותר מכל בעלי החיים, שכל בעלי החיים מזונותיהם מצויים להם. החתול יוצא לו לפח האשפה, והנה, ללא שום מאמץ מיוחד הוא מוצא את מזונו. אין הוא צריך להשקיע ולעמול. אין לו דאגות של פרנסה, ואינו צריך לטרור חודש שלם עבור משכורת שאחרי כמה ימים לא נותר ממנה כלום... **אמנם,** אנו רואים אנשים המשקיעים את כל מרצם וכוחם בפרנסה וכמעט שלא נותר להם זמן לעצמם. **ואם כן,** מה היתרון של האדם על בעלי החיים? הרי לכאורה חיי בעלי החיים נוחים יותר מחייו של אותו אדם?!

מבאר בספר 'לדעת חכמה ומוסר': היתרון שיש לו לאדם על בעלי החיים הוא שלאדם יש תכלית אמתית, ואם יעסוק בתורה הק' יהיה מכובד על הבריות, כיון ששאר כל הבריות הם כאין וכאפס לעומתו מבלי תכלית אמתית. **וזהו מה שלימדנו חז"ל:** "כל המכבד את התורה גופו מכובד על הבריות", דהיינו שאם האדם לומד תורה - הוא מכובד יותר מכל הבריות שבעולם. ולהיפך, אדם שח"ו מחלל את התורה - גופו מחולל על הבריות, כלומר, שהם בריאים וחזקים יותר ממנו. **ולכן,** אם זכה - הוא קודם לכל אלו שנבראו לשמשו והוא מכובד עליהם (=יותר מהם), אך אם לא זכה - אומרים לו "יתוש קדמך" במעלות הבריאה.

בענין זה מסופר בחז"ל על רב כהנא שנפקד בבן לאחר שנים רבות. כשהיה הילד בן שלוש אמר רב כהנא לאשתו: "צריך לקחת את הילד ללמוד". אמרה האשה: "אני לא יכולה בלעדיו (אמא, לא?!...), תביא את המלמד אלינו". **הלך רב כהנא** ומצא בשוקי טבריא את רבי אליעזר זעירא כשהוא עושה ציציות. שאל אותו רב כהנא: "יש לך אשה וילדים?" ענה רבי אליעזר: "כן". "והיכן הם?" הוסיף רב כהנא לשאול. ענה רבי אליעזר: "אשתי זו התורה וילדיי הם המצוות". **ראה רב כהנא כך** ולקחו למלמד' עבור בנו. לימד רבי אליעזר את הילד במשך עשרים ושמונה שנה, ובסופם אמר לאביו: "לימדתי את בנך את כל התורה כולה. סיימתי את תפקידי".

יצא הבן לשוק של טבריא והתפעל ממראה עיניו. ניגש למוכר שתיה וביקש כוס מים. "בבקשה", אמר המוכר, "אך קודם תשלם". "אבל אין לי כסף", אמר הבן. "אם אין כסף – אין מים", ענה המוכר. המשיך הבן ואמר: "אני בנו של רב כהנא". והמוכר ענה: "ואני נכדו של יעקב אבינו... מים מקבלים רק תמורת כסף". המשיך הבן לטעון: "אני יודע את כל התורה כולה". "יופי", ענה המוכר, "אך כדי לשתות צריך לשלם". **חזר הבן לביתו** ואמר לאביו שהוא רוצה לעבודו ולעשות כסף" כי זה מה שהאנשים בחוץ מעריכים. **נתן לו אביו יהלום גדול** ואמר לו: "צא מחר לשוק, ומכיון שאתה לא מבין במסחר, תסתובב ותברר איזה מחיר מציעים על יהלום זה, אבל אל תמכור אותו. בערב תספר לי על ה"הצעות מחיר" שקיבלת ואז נחליט למי למוכרו".

יצא הבן לשוק והגיע לרחוב הסנדלרים. שאל אותם: "כמה אתם מציעים עבור היהלום?" ראו הסנדלרים את היהלום, התפעלו מגודלו והציעו מאה זהובים. **משם המשיך הבן לשוק הרצענים** והם הציעו לו אלף זהובים. **בשוק הטבחים** הציעו לו חמשת אלפים זהובים. בסוף הסיבוב הגיע הבן לשוק היהלומנים, והם מיד הציעו לו מיליון זהובים! **בערב חזר הבן לביתו** וסיפר לאביו על תוצאות הסיבוב. אמר לו אביו: "אני לא מבין – מי צודק?!" והבן ענה: "היהלומנים". "אם כך", המשיך רב כהנא לשאול, "מדוע בשוק הסנדלרים הציעו לך רק מאה זהובים?!" והבן ענה: "פשוט מאוד, הסנדלרים לא מבינים ביהלומים, וכדי לדעת מהו ערכו האמיתי של היהלום יש ללכת לשוק היהלומנים!" **אמר לו רב כהנא:** "ישמעו אוניך מה שפך מדבר. צריך ללכת למי שמבין בסחורה המדוברת, ולשמוע ממנו בכמה הוא מעריך אותה. אתה יצאת לשוק והסתובבת בין אנשים שעסוקים כל היום ב"לעשות כסף" ושמעת מהם לא מעריכים את כל התורה כולה, **כי הם לא מבינים בתורה.** מחר תצא איתי לשיבה, שם הם יודעים להעריך "סחורה" זו, ואז תראה כמה היא שווה באמת".

כמה תודה לה' צריכים אנו לומר על כך שאנו יושבים מדי יום באהלה של תורה, מתבדלים ומתנתקים מכל הרחוב והלכלוך שרובץ בו. אשרינו שזכינו!!!